

Ca-Nostra

Revista Quinzenal
Inca, 16 de Agost 1929.

Any II.—Tercera Època.—Núm. 29
(Número 856 de les Col·leccions)

Redacció i Administració
Murta, 5 - INCA

CA-NOSTRA desapareix

Després d'haver-hi pensat molt i amb gran sentiment de la nostra ànima hem de comunicar a nostres amics i lletgiders la desaparició de *Ca-Nostra*, per les moltes ocupacions que pesen sobre aquesta actuació, que ja necessita descansar.

En altres setmanaris de poble, avui existents a Mallorca, els antics propietaris i fundadors han trobat generoses substitucions, inspirades per l'amor a la pàtria petita. Aquí, dissortadament, no se troba un nucli d'entusiastes a qui oferir la continuïtat del periòdic que en diferents noms i èpoques ha perdurat una trentena d'anys.

Amb aquest número es compleix el segon trimestre d'enguany. Esperam que nostres abonats correspondran als rebuts de subscripció.

Al donar nostre Adeu definitiu, sentim identificat amb el sentiment de despedida un altre d'agraïment per tots aquells que nos han protegit en la seva subscripció.

HARMONIES

Era vespre, feia lluna, i jo descansava a la fresca damunt dues garbes de blat, prop d'un ametler, dins un camp segat del mateix dia.

No pensava en res, i escoltava el grins que entre el rostoll cantaven sense perdre alè. Una guarda d'ovelles pasturava, tres marjades més avall; m'ho deia el so dels picarols i un ca que de tant en tant lladrava, els instants que el pastoret devia eixugar, amb el call de ses mans, la boca del flaviol. Dins un llogaret, que sobre una coma guaita, qualche estol de joves desvetllats provava un ball, tocant unes xeremies. Un tir de passetja més amunt, el missatge de setmana feia cruixir la corriola del pou, treuguent aigua i cantant, en mig de la clastra d'una possessió. I lluny de tot, amagats entre el brancam de les oliveres i garrovers se tornaven les veus els mussols i sebetllins.

I el gemec dels mussols, i la tonada dels sebetllins, i els picarols de les ovelles, i la tocada del flaviol, i la cançó del missatge, i els cruixits de la corriola, i el ca, i el so de les xeremies, i els grins, tot ho sentia a la una, agradablement i amb molta claredat, perquè les distàncies no ho deixaven confondre.

I jo no feia res; sols mirava la lluna, i la lluna pareixia que em mirava a mi.

Lavors cada estrella que lluïa m'enviava un pensament i l'oreig los escampava del

meu front. Un tot sol me'n va romandre,
perquè m'havia caigut just dins el cor.

Jo no escoltava res: mirava el cel i la
veia ella, que amb la seva petita boca, ple-
na se tristor, me deia: «Ingrat! Per què no et
recordes de mi? .. Que t'he fet? Per què et
mostres tan esquiu? Jo no puc creure que
t'hages penedit d'estimar ne... Vina! que
t'esper d'una hora a l'altra! Vina, que et re-
bré tota gojosa!»

Per una llarga estona vaig sentir l'eco de
les seves paraules; i el cor se m'estrenya,
se m'estrenya, perquè desitjava anar a ella
amb molta d'ansia, i una força invisible no
m'ho comportava...

VEsprada

Sota la gran caliuera
encesa dels nuvolats
se colga el sol de Novembre
amb cobricel d'or virat.

Els aucells van redossant-se
dins bardisses i pinars,
mentres toca Ave-Maria
l'esgleieta del fossar.

Els pastors menen les guardes
a les pletes i boals,
abeurant les de passada
dins els gorcs dels xaragais.

Va apagant-se la celístia.
roja, nacre i verda-mar,
i allà dalt guaiten estrelles
com espines de diamant.

Els rústics casulls ja tanquen
sos finestrons i portals,
i les remors s'esmoreixen
dins la fosca dels tiranys.

La serena humida empapa
i ablaneix els abrigais,
i el missatge a sa llitera,
tot just sopa, es va a colgar.

Poc a poc s'estén la boira
per la falda dels serrals.
Tot s'anega en la foscura,
ni el mussol gosa xiular.

Les vesprades de Novembre,
aclarides sols pels llamps,
són de por i de temença
pels romeus lluny de sa llar...

Així enlluernat pels somnis,
a la vellesa he arribat,
i lo desconort m'acora,
i el rosari em ve a les mans.

A poc a poc ja me deixen
els que eren amics corals.
i, solitari, m'endola
la negror de cors ingrats.

Així es fonen les idees
enfosquint se dins mon cap
on altre temps tant bullien
com esperits inflamats.

Així amb son alè ens conglaça
la Mort, que se va acostant,
i el cor fatigat desitja
de bon grat l'etern descans.

.....

Les vesprades de Novembre
amb son ventaiol gelat,
amb les sabes adormides
dins els cimars despullats,

a mi em donen l'esperança
d'obtenir lo benestar,
eixint-me d'aquesta vida
per reneixer Allà dalt.

I més que l'alegra aubada
o el migdia clarejant,
plau me el toc d'Ave-Maria,
hora-baixa, en lo fossar.

† BARTOMEU FERRÀ.

Del llibre «Proses i Poesies» que acaba de sor-
tir dels Obradors de "Ca-Nostra,,

LA DERRERA SORTIDA DE PIUS IX

Amb motiu de la primera sortida de Santedat Pius XI, és avinent parlar de la darrera sortida de Pius IX, després de la qual el Papa quedà fet presoner al Vaticà.

DATA MEMORANLE

Era el dia 19 de setembre de 1870 en què Pius IX escriví al general Kanzler, comandant de les tropes pontificals, una lletra emocionant on li donà l'ordre de defensa de Roma, dient-li que es limitàs a la resistència estrictament necessària per protestar contra la violència i fer-la manifesta als ulls de tothom, sense efució de sang

Com escriu un contemporani, després del migdia del 19 de setembre, a tot Roma on regnava amb un ordre admirable, la més pregonna calma, se sabia i es deia que, a la matinada de l'endemà, Cadorna donaria l'assalt. I de fet, ses tropes s'havien ja acostat als murs entre la Porta Salària i la Porta de Sant Joan. Els soldats pontificis qui, en conjunt, serien entorn de 8 000 homes, guardaven els murs, i els voluntaris de la reserva, qui eren un *élite* del patriciat i de l'aristocràcia romana, vetllaven el mantaniment de l'ordre en les places i pels carrers de Roma. Al Vaticà, l'honor de la defensa era reservat a diverses Guàrdies del Palau i a un petit nombre d'artillers.

DERRERA SORTIDA

Fou llavors que Pius IX sortí per darrera vegada del Vaticà, travessà la ciutat en eotxe i es dirigí a Latran. Després de fer la visita al Santíssim Sagrament, en la Basílica, travessà la plaça i entrà al santuari de l'*Escala Santa*.

L'august vellet volgué pujar de genolls l'escala muntada en altre tems pel mateix Salvador en el Palau de Pilat, en el curs de sa Passió.

Arribat al cap-d'amunt, Pius IX es postrà en terra del "Sancta Sanctorum", la capella

venerable on són conservades tantes reliquies del tresor del primer palau dels Papes.

PREGÀRIA EMOCIONANT

Amb veu sanglotant, el Sant Pontífex expansionà sa dolor en aquesta fervent pregària:

"O gran Déu, mon Salvador, del qual jo sóc el servent dels servents i l'indignísim Vicari, jo us suplic per la Sang preciosa escampada aquí per vostre diví Fill i de la qual jo en sóc el suprem dispensador; jo us suplic pels turments, pel sacrifici de vostre diví Fill qui pujà voluntariament aquesta mateixa escala d'oprobí per oferir-se en holocauste davant aquest poble que l'insultava i pel qual ell anava a morir en una creu d'infàmia. O, jo us ho prec, tengueu pietat del vostre poble, de vostra Església, vostra esposa estimadíssima; suspeneu vostre enuig i vostre justa ira. No permeteu que mans sollades vinguin a profanar la vostra casa. Perdonau el meu poble que és el vostre i, si cal una víctima, o Déu meu, aquíestic jo, vostre indigne servent, vostre indigne vicari! No he viscut ja prou?... Pietat, mon Déu, pietat us deman i, qual sevulla cosa que esdevingui, que es faci vostra santa voluntat."

Aquesta fervent pregària, pronunciada amb la més viva emoció, obligà a vessar abundoses llàgrimes de compassió i de dolor als circumstants i, tot posant l'esperança en Déu, vejeren davallar Pius IX de la capella i retornar al Vaticà.

Al plaça de Sant Joan del Laterà, ocupada per les tropes, el coronel de Charette s'atansà al Pontífex i li demanà la benedicció per a ell i per als soldats. "Sí respongué el Pontífex, jo us beneiesc de molt bona gana. Però, Déu meu, que sou poc nombrosos vosaltres, i ells són en tan gran nombre!"

Al mateix temps gent del poble voltaven el cotxe papal, cridant: Visca Pius IX! Santadat, no marxeu no!

Bolletí de L'HARPA D'INCA

L'Orfeó de Sineu visita a son Director.

«L'Harpa d'Inca» dia 10 d'agost tengué la satisfacció de rebre la visita de l'Orfeó de Sineu, que venia dirigit per son entusiasta i actiu President, don Joan Ferragut, Secretari d'aquell Ajuntament i acompanyat dels altres membres de la Junta del Club-Sineu, formant un contingent de més d'un centenar de persones.

A l'Estació l'esperava el choral de L'Harpa amb el President, el Director i la Junta.

Les escomeses foren cordials i efusives.

Posats en seguici s'encaminaren a casa de don Jaume Albertí, Director d'ambdós orfeons, per qui anava principalment l'honorable visita.

Allà els amatents sinevers, saludaren l'estimable esposa del Director, donya Innocencia Sanxo, i sa filla Joana, formosa damisela de belles aptituds per a la música.

Enmig del carrer i dins un religiós silenci l'Orfeó de Sineu cantá *La Font* de Massagué, que tengué que repetir se obligat pels aplaudiments de la gent que s'havia agrupada entorn de l'Orfeó.

A nostra casa social ambdós orfeons, efusionats, feren un concert baix la direcció del Mestre Director, interpretant *La Font*, *La mort del rossinyol* i *La Belenguera*.

Després del primer cant, el President del Club-Sineu, don Joan Ferragut, feu entrega a don Jaume Albertí d'una artística batuta, dient-li, en un bell parlament, que no miràs el valor material i artístic de l'ofrena dels orfeonistes de Sineu, sinó el significat d'amor i cordialitat envers son Director, pel seu treball intern d'organització artística del l'Orfeó.

El Sr. Albertí, fonament emocionat, donà les gràcies als cantaires i Junta de Sineu estimant en tot el seu valor la gentilesa dels sinevers i fent vots per la prosperitat pels orfeons d'Inca i Sineu.

El nostre President, Sr. Duran, en nom seu i dels senyors Consiliari i President, del Circol, donà la benvenguda a tots els components de l'Orfeó de Sineu, desitjant trobar una bella avinentesa per tornar-los la visita. S'adher-hí espiritualments als honors tributats al Sr. Albertí, i correspongué a les frasses d'amistat i germanor en que el brindà el Sr. Ferragut.

Els orfeons i demés foren obsequiats pel Director en un espléndit refresc.

Aleshores entraren al saló molts de membres de l'Orfeó Mallorquí que venia de Lluch. Entre altres saludarem son Vicepresident don Josep Cortés i el poeta don Josep Mria. Tous i Maroto, que venia en calitat de periodista. En obsequi seu els orfeons catàren algunes cançons.

L'Orfeó de Sineu deixà una agradabilíssima impressió que perdurarà llarg temps entre nosaltres, essent de remarcar la gentilesa i distinció del President don Joan Ferragut i de les simpàtiques orfeonistes que anaven vestides de pagesa fent honor a la tradició i la bellesa.

Cronica d'Inca

Dia 2 — Se ha celebrada la festa de la Mare de Deu dels Angels a la esglèsia de san Francesc en la solemnitat en que nos tenen acostumats els Pares franciscans. A la missa major ha Predicat Mn. Joan Coli Llobera i en la funció del vespre el Rnt. P. Fornés.

Tot el dia aquella esglèsia fonc molt concorreguda de feels que feien les visites del Sant Jubileu.

Dia 4. — A San Domingo es celebra la festa d'aquest gloriós Fundador titular de dita esglèsia.

Dia 9.— Aquesta nit passada ha plogut amb gran abundància més d'una hora i mitja sens parar. Els nostres camps que desde'l febrer no s'havien assaonat, s'han aeburat abastament.

Encara que aquí no ha cap d'any d'importància ha fet passar una mala nit als veïns del carrer del Torrent que quedà inundat, entrant l'aigua dins les cases fins un parei de pams d'alçada.

La causa de la inundació és deguda a que tota l'aigua del carrer no té més sortida que unes clavageres, que, a més a més embossades an els retxats d'entrada.

Dia 25.—A la Plaça de braus es fa una cursa a benefici de la viuda d'En Carratalà, que morí a conseqüència de les banyades rebudes per les festes patronals.

Quatre braus han mort abans d'arribar a l'arena que han estat substituïts per altres, prestats pels Empresaris de Ciutat.

Tampoc han vingut els torretjadors anunciats. La cursa enmig de tot és anada bè, essent la concurrència relativament escassa.

Amb tal motiu en el mostrador de Ca'n Florencio se ha mostrat el vestit ensangrantat que duia Carratalà, per cert que no resultava una cosa estètica.

Si l'eminent Seglas hagués passat pel mostrador de Can Florencio hauria dit aquestes o semblants paraules: *Aquí se mostra a sa fera humana les reliquies ensangrentades de sa propia victima.*

Dia 29—Avui és el segon dijous que se presenta a nostre mercat bessó novell se ha pegat a 179 pesetes el quintà, algunes poques partides a 180, però, nos han enterat, que té tendència a baixa.

—Hem terminat la tasca de cronista. Demanam indulgència a nostres lletgidors per les deficiències i formes poc correctes en que haurem incorregut. Sempre nos ha guiat una bona voluntat. Adeusiau.

Notes Personals

Han vingut a pasar al costat dels seus les vacances de l'estiu els seminaristes inquer de la Universitat Pontifícia de Comillas.

En Jaume Amer Fiol, que ha obtingut a final de curs les millors qualificacions, abans és anat a Roma per assistir el dia de Sant Jaume a la primera sortida del Vaticà del Papa, Pius XI, després de les assignatures de pau en l'Estat Italià.

Cal consignar, com a data històrica, que un inquer ha assistit en qualitat de seminarista a tals solemnitats.

En Sabastià Garcia Palou ha portat del Seminari de Comillas a son onclo, Mn. Antoni Palou, vicari de la Parròquia, les notes mes altes que se donen: «*Eminens*» *Criteriologia y Ontologia* y «*Meritissimus cum summa Laude*» en Psicologia racional i assignatures de Filosofia.

Felicitam els senyors Amer i Garcia i llurs families, pels avantatges abtinguts en el primer curs que han realitzat en el Seminari de Comillas.

Nostros Amics Difunts

Dia 13 d'agost morí en la Villa Maria (Republica Argentina) Donya Juana Coll Bat'le, a la edat de 25 anys, esposa de don Lloaxim Pastor, car amic nostre i antic suscriptor, que feia poc temps que s'havien embarcats per aquella nació.

La noticia ha causat forta impressió en nostra Ciutat, son poble nadiu, a on tantes simpaties i relacions té la familia de la bondadosa finada.

Enviam nostre planyivol condol al senyor Pastor i demás familia ausent, fent-lo estensiu a sa germana donya Clara Coll, i son marit don Jaume Domenech, als quals desitjam molts anys de vida per poder pregar per ella.

—
En el poble de Mancor ha mort el senyor de Son Simó, don Francisco Martorell, onclo de l'amic don Bartomeu Reus, laboratori propietari de nostra Ciutat.

A les exèquies funeràries ha assistit tot el poble, constituïnt una manifestació de

condol que acusava la bondat de caràcter del difunt i les simpaties de sa família.

Donam el pesabé a la senyora Viuda i particularment a l'amic senyor Reus i els seus.

Al cel sien els difunts.

ATACS AL MATRIMONI CRISTIÀ ESTADÍSTIQUES DE DIVORCIS EN LES NACIONS CIVILIZADES

Baix el títol de *El divorci en el món modern*, el doctor Froberger dona la següent estadística sobre l'augment dels divorcis en les nacions civilitzades. Els països de més inquietant depressió moral són en aquest punt els Estats Units i Rússia. En els Estats Units en 1925 hi hagué 175.449 divorcis; 152 per cada 100.000 habitants. A Rússia, en 1925, foren 116.586; 166 per 100 000 habitants. A Ukrània el nombre correlatiu era el 166 per 100.000. Segons una estadística novíssima, hi hagué a Leningrad, la segona capital de Rússia, en els cinc primers mesos de 1927, 7.255 divorcis i 9,681 matrimonis. és a dir, que el divorcis són aproximadament tan nombrosos com els casaments. Per a la comprovació de les altres nacions amb aquest dos extrems, menciona les estadístiques, indicant el tant de divorcis per 100.000 habitants. En el Japó eren 82,8 en 1926; a Hongria, 69,6 en 1926; a Suïssa, 55,9 en 1926; a Suècia, 29,4 en 1926; a Noruega, 24,5 en 1926; a Austria, 84,5 en 1925; a Dinamarca, 55,4 en 1925; a Holanda 29,8, a Bèlgica, 29,9 en 1926; a França, 49,1; a Luxemburg, 28,5; a Estònia, 50,1; a Finlàndia, 18,9; a Rumania, 42,7; a Xecoslovàquia, 35,9. D'Anglaterra no es donen xifres exactes, A Alemanya els divorcis arribaren en 1926 a 54,3; en 1913 eren solament 27,9; Es, per consegüent, el doble dels anys anteriors a la guerra. A Berlin hi hagué en 1926, 128,4 divorcis per 100.000 habitants. Les nacions catòliques,

Espanya, Italia, Irlanda, no s'enumeren en aquesta estadística. Tenen la inapreciable sort de no haver introduït encara la llei del divorci.

APUNTES DE GEOGRAFIA GENERAL Y DE EUROPA

por

D. JUAN GRAU PUJOL

Texto acomodado a los
programas oficiales

De venta en las librerías escolares.

PRECIÓS ASSOLIT de Capces de dibuix que fan comprera

de 4 a 25 pessetes

A la Llibreria de Ca-Nostra

Imprenta de CA-NOTRA

Murta, 5 - INCA

Establiment que té acreditat el seu nom per la forma artística i netedat de perfils dels seus treballs tipogràfics.

Confeciona modelacions pel comerç i la Indústria i per tota classe de oficines.

Prontitud y aconomia

Tip. M. Durán.—Inca

Obres existents en la llibreria de Ca-Nostra

- Gabriel i Galau.—Obres Completes. Dos volumenes, 10 Ptas.
- Dante Alighieri.—La Divina Comedia, versió de Lluís G. Manegat, tres volumenes, encuadernados, 7'50.
- Juan Milton.—El Paraiso Perdido, traducció literal de Juan Mateos, encuadernado, 4 ptas.
- Jaime Balmes.—El Criterio En rústica, 2'50 Encuadernado, 3'50.
- Miguel Costa i Llobera.—Poesies amb un prólec de Miguel Ferrà, 2'00.
- Miguel Costa i Llobera.—Nova edició de idem, amb major número de composicions 6'00.
- Federic Mistral.—Nesto, traducció en vers de Guillem Colom, 3'50.
- Miguel Ferrà.—A Mig Camí. Poesies amb un proleg de Josep Lleonart.—4 pesetes
- Mossèn Jacint Verdaguer.—Obres completes.
- Juan Rabel.—Para escribir bien las cartas. Un volum de 280 paginas, 2 pesetas.
- Ignacio Domenech.—Nuevas Conservas dulces: Entremeses, Legumbres, Guisados, Pescados, Pastes, Escabeches Carnes, Adabas y Frutas. Precio: 4 ptes.
- El Electricista en Casa, por G. Ledum Una peseta.
- L. Balsera.—Radiotelefonía. Los defectos de los aparatos Radio-Receptores y formas de remediarlas. 6 ptas.
- Matias Balseras.—Radiotelefonía. Precio 8 pesetas.
- José Lorente y Abril—Geografía General y telegráfica, 3'50.
- Emili Darder.—Les Malalties Infeccioses, coneixements de divulgació Una. Pta.
- Jorge M.ª Anquera de Jojo.—Cuidados que exige la primera infancia, 4'00.
- Jordi D'es Recó. (Mn. Antoni M.ª Alcover) Aplech de Rondayes Mallorquines amb dibuixos de Josep Moll Casanovas y Francesc de B. Moll. Tom X, 2 pessetes.
- Miguel Puigserver—Records de nostra terra, 2'50.
- Miguel Puigserver.—El Metje nou, una pesseta.
- Bartomeu Ferrà.—Cosos Nostres. Es, crits en prosa i poesies mallorquines populars, 3'50.
- Bartomeu Ferrà.—Proses i poesies, amb una semblança de l'autor per Joan Pons, 3'50.
- M. I. Sr D.ª Nadal Garau.—Recordatorio Biográfico de la Venerable Sor Clara Andreu, Religiosa Jerónima en el tercer Centenario de su muerte, 24 de Junio 1628-1928. 40 céntimos.
- Dr. E. Le Bec.—Demostración del Milagro, mediante pruebas clínicas. Traducción de F. C. P., Licenciado en Medicina 3 Ptes.
- P. Manuel Trullás, S. J.—¿Que quieres Ser? Encuadernado, 3'00.
- Ivon L'Escot.—El Llibre de les Dones, 4 ptes.
- La Sagrada Biblia (Apostolado de la Prensa) Un volum d'unes 2400 planes en magnific papé printing. Tres models de encuadernació: 15, ptes. en tela; 20, en seda i 25 en pell.
- El Sant Evangeli de Nostre Senyor Jesucrist. Concordància dels quatre Evangelis, pel Foment de Pietat Catalana (Edicio Mallorquina). — En Cartoné una peseta.

Solars Venals

EN EL MAL PAS

Per informes an aquesta Redacció.

Banco de Préstamos y Descuentos

Domicilio Central : Barcelona

Sucursal de Inca : Plaza Mayor

Banca Bolsa Valores Cupones

Cambios Giros Depositos a plazos

Caja de Ahorros

Se admeten anuncios

GRAMOLA

MARCA

VOZ DE SU AMO

Representant en Inca

P A U G U A L

Carrer Mayor, 2 (Estany)

Miguel Pujadas Ferrer

— ABOGADO —

Cruz 2 -Inca.

De 10 a 12 de la mañana

La Comercial de JUAN MARTINEZ FIGUEROLA

Grandes Almacenes en Bateria de Cocina, Loza y
Cristaleria. — Droguería y Fabricación de la legía:

“LA ESPUMA..”

CASA ESPECIAL EN ARTICULOS DE
REGALO a precios sin competencia

PLAZA MERCADO, 26 INCA (Mallorca)

VE. PO. AD. La Sumadora de Bolsillo Predilecta

Pesa 120 gramos. § Suma 999 999.999. § Convierte en distracción el trabajo de sumar. § Es muy útil para las Alcaldias.

Representante: BARTOLOMÉ SOLIVELLAS

Cuevas, 7 y 12 - Inca (Mallorca)

Precio 15 pesetas § Pidan Catálogos gratis.

ESTABLIMENT DE CA-NOSTRA

Gran assortit de llibres retxats, Dietaris, llibretes, quaderns de tota classe i modelació, obgectes d'escriptori, tintes de les millors marques, papers i sobres de carta, fetxadors, imprentetes i menbretes de goma. — Carrer Murta, 5. - Inca